

проблемами в плані насичення, зростання трафіку та інвестицій. ЄС потребує добре організованих і ефективно працюючих портів у всіх морських регіонах. Внутрішнє повідомлення ЄС може постраждати від перезавантаження і привело до збільшення витрат для вантажовідправників, перевізників і споживачів через відсутність високої якості інфраструктури або низького рівня портових послуг. Саме у цьому напрямку можуть бути використані можливості української портової системи, оскільки національне портове господарство потерпає від незавантаження та катастрофічної нестачі необхідних вантажопотоків через свої потужності.

ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВ

*Г.А. Смоквіна, к.е.н., доцент,
М.О. Полозов,*

Одеський національний політехнічний університет

Руйнуючі наслідки глобальної фінансової кризи, які відчувають підприємства в Україні, багато у чому пояснюються відсутністю або недосконалістю систем їх економічної безпеки, що не змогли забезпечити відповідний захист корпоративних ресурсів суб'єктів господарювання від негативного впливу зовнішніх та внутрішніх загроз.

Не останнє місце в організації ефективної комплексної системи економічної безпеки займає інформаційна підсистема, метою якої є формування достатньої сукупності матеріалів та відомостей щодо середовища функціонування підприємства та їх якісна аналітична обробка, захист від пошкодження, викрадення, деформації, втрати з метою отримання достовірних даних, необхідних для прийняття ефективних управлінських рішень.

Згідно Закону України «Про інформацію», інформація – це будь-які відомості та/або дані, які можуть бути збережені на матеріальних носіях або відображені в електронному вигляді.

Захист інформації – сукупність правових, адміністративних, організаційних, технічних та інших заходів, що забезпечують збереження, цілісність інформації та належний порядок доступу до неї [3].

Інформаційна безпека – це такий стан захищеності життєво важливих інтересів особи, суспільства і держави, при якому зводиться до мінімуму заподіяння шкоди через неповноту, несвоєчасність і недостовірність інформації, через негативний інформаційний вплив, негативні наслідки

функціонування інформаційних технологій, а також через несанкціоноване поширення інформації [4].

Таким чином, інформаційна безпека підприємства може бути визначена як такий стан його інформаційно-аналітичного забезпечення, що здатний мінімізувати вплив зовнішніх та внутрішніх загроз на результати діяльності підприємства, нівелювати ризик втрати господарської стабільності та створити умови для їх сталого розвитку [5].

Загалом, інформаційно-аналітичне забезпечення безпеки підприємства – це вид інформаційно-аналітичного забезпечення підприємницької діяльності шляхом добування, обробки і надання керівництву необхідної інформації.

Головною метою інформаційно-аналітичного забезпечення безпеки підприємства є своєчасне викриття на ранній стадії заходів безпосередньої підготовки певних сил для нанесення економічних збитків підприємству та забезпечення відповідних їм дій, а також добування необхідної інформації для планування, підготовки і проведення заходів з метою недопущення можливих дій [1].

Інформаційно-аналітична робота на підприємстві виконується з метою виявлення недобросовісної конкуренції, шахрайства, обману у сфері бізнесу, для виключення потрапляння власної організації у ситуації некерованого ризику [2].

На стан інформаційно-аналітичного забезпечення діяльності підприємств, можуть впливати наступні чинники: дезінформація; знищення інформації; перекручення інформації; підміна інформації; підробка інформації; блокування інформації копіювання інформації; несанкціонований витік інформації; несанкціонований доступ до інформації; порушення встановленого порядку маршрутизації інформації; викрадення інформації; модифікація інформації; невірне трактування інформації; недостовірність інформації; недостатність інформації [4].

Джерелами для збору і аналізу інформації, що необхідна для забезпечення інформаційної безпеки підприємства, можуть бути:

- різні офіційні джерела (офіційні видання, звіти та документи державних чи інших органів і організацій), що містять відкриту офіційну інформацію;
- неофіційні джерела, що містять більш-менш достовірну усну чи іншу нетаємну інформацію, що одержується з неформальних контактів із носіями даної інформації;
- конфіденційна інформація, що отримується співробітниками шляхом несанкціонованого доступу до цієї інформації;
- внутрішня інформація, що стосується всіх аспектів діяльності [4].

З метою комплексного забезпечення належного рівня економічної безпеки підприємства в умовах подолання наслідків глобальної фінансово-

економічної кризи, необхідно гарантувати повне, вчасне та достовірне інформаційно-аналітичне забезпечення. Таким чином, задачі аналітика у процесі обробки розрізнених даних та перетворення їх на достовірну інформацію зводяться до:

- 1) оцінки інформації (визначення міри її вірогідності);
- 2) обробки інформації («очищення» інформації від «шуму» (неупорядкованих, незрозумілих або зайвих відомостей [1]);
- 3) створення на основі наявної інформації прогнозу розвитку ситуації (на яку дана інформація має або матиме вплив).

Належним чином проаналізована інформація та отриманий аналітиком прогноз направляються до адресата (одразу до керівника або спочатку до начальника служби економічної безпеки, а уже потім до керівника), який:

- 1) дає оцінку проекту розвитку ситуації;
- 2) здійснює пошук альтернатив;
- 3) приймає остаточне рішення щодо напряму використання інформації у процесі діяльності підприємства та вчинення або не вчинення ним, з її врахуванням певних дій.

Як бачимо, інформаційна безпека в системі управління підприємством грає дуже важливу роль. Належне виконання аналітиками зазначених функцій, зважене прийняття керівництвом підприємства управлінських рішень на основі ефективно функціонуючої системи інформаційної безпеки, дозволить забезпечити належний рівень економічної безпеки.

Література

1. Чергенець Е.В. Інформаційно-аналітичне забезпечення безпеки підприємництва (збір та пошук інформації) / Е.В.Чергенець, А.В.Зайцев, Є.В.Позднишев // Навчальний посібник. Книга 2 / Під заг. ред. Є.В.Позднишева. – К., Видавець Позднишев, 2007. – 74 с. – [Електронний ресурс] – Режим доступу: <<http://www.is.svitonline.com/leon2003/book8.html>>
2. Информационно-аналитическое обеспечение безопасности негосударственных субъектов экономики: информационно-аналитическая работа в // Информационно-аналитическое обеспечение информации : [Електронний ресурс] – Режим доступу <http://sir35.ru/safety/inob_4.htm>
3. Про інформацію від 02.10.1992 р. № 2657-ХІІ: Закон України : [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <<http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2657-12>>
4. Захаров О.І. Інформація в управлінні системою економічної безпеки підприємства / О.І. Захаров // Вчені записки Університету «Крок». – 2009. – №19. – С.177-186.
5. Копелев І.Ю. Інформаційні загрози: суть і проблеми / І.Ю.Копелев, М.О. Живко // Системи обробки інформації. – 2010. – Вип.3.